

розвитку іпотеки в Україні. На даний момент же залишається чекати відповідь на дане запитання, яка стане відомою після 21.04.2021 року, тобто після втрати чинності Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», якщо до законодавства не буде внесено змін або прийнято окремий спеціальний закон для *врегулювання проблеми іпотечних кредитів фізичних осіб* [7].

Список використаної літератури:

1. Про заставу: Закон України від 01.10.1992 року № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text> (дата звернення 16.03.2021);
2. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 року №898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15> (дата звернення: 16.03.2021);
3. Григорук І.О., Клімчук О.Л. Іпотека та іпотечне кредитування: теоретичний аспект. Вісник ЖДТУ. 2013. № 2(64). С. 214–218;
4. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 року № 435-IV .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 16.03.2021).
5. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування: Закон України від 03 липня 2018 року №2478-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2478-19#Text> (дата звернення 16.03.2021);
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 16.03.2021);
7. Корнілова Л.І. Правове регулювання іпотечних правовідносин в контексті банкрутства фізичних осіб. Загально український науково-практичний господарсько-правовий журнал Підприємництво, господарство і право 2019. – Випуск 8. DOI <http://www.pgj-journal.kiev.ua/archive/2019/8/4.pdf>.

Московчук Дмитро Олександрович

асистент кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ЗАСОБІВ

АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ СПОРУ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Судовий процес в Англії регулюється широкими та детальними правилами, які можуть зробити його складним, трудомістким та дорогим процесом. Дуже часто арбітраж проводиться на подібній основі, і тому зазнає подібних недоліків. Альтернативне врегулювання суперечок (ADR) охоплює цілий ряд інших варіантів ефективного вирішення спорів, не використовуючи судовий чи арбітражний порядок. Ці варіанти включають:

- посередництво;
- експертне визначення;
- винесення рішення;
- ранню нейтральну оцінку. [1]

Посередництво на сьогоднішній день є найбільш часто використовуваним варіантом, що застосовується досить часто і в Україні, тому зробимо короткий аналіз інших засобів.

1. Примирення. Примирення дуже схоже на медіацію, за винятком того, що воно, як правило, має законодавчу основу, при цьому примирювачі призначаються сторонніми органами, а не сторонами. Під час примирення нейтральна третя сторона активно допомагає сторонам врегулювати суперечку, наприклад, пропонуючи варіанти врегулювання. Примирення зазвичай використовується у трудових та сімейних суперечках.

2. Рання нейтральна оцінка. Сторони отримують від нейтральної третьої сторони (як правило, судді) необов'язковий висновок щодо ймовірного результату суперечки, якщо вона перейде до судового розгляду. Намір полягає в тому, що ця думка дозволить сторонам домовитись про результат, за допомогою або без допомоги третьої сторони, або врегулювати суперечку на основі наданої оцінки. [2]

3. Призначення експерта. Це неофіційний процес, коли сторони призначають експерта, який приймає остаточне та обов'язкове рішення, як правило, з обмеженого технічного питання.

4. Судова оцінка. Існують засоби судової оцінки, за якими колишні судді та старші адвокати можуть попросити дати попередні поради щодо своїх поглядів на правову позицію у суперечці після подання заяв обох сторін. Сторони повинні домовитись, чи буде ця думка обов'язковою чи ні.

5. Експертна оцінка Сюди входять учасники спору, які спільно передають свою справу незалежному експерту на огляд. Експерт може мати юридичну або технічну кваліфікацію. Як тільки експерт висловить свої думки, сторони

збираються для обговорення думки експерта та для спроби врегулювати справу. Від призначення експерта даний засіб відрізняється своєю необов'язковістю висновку.

6. Винесення рішення. Даний засіб є усталеним методом вирішення спорів у будівельній галузі - сторони певних будівельних контрактів мають законодавче право передавати спори на розгляд. Суддя (незалежна третя особа) зазвичай приймає рішення щодо будь-яких суперечок, що виникають під час контракту. Як правило, рішення є обов'язковим на тимчасовій основі, що означає, що рішення є обов'язковим і підлягає виконанню, але спір може бути переданий на арбітраж або судовий процес для остаточного визначення. Це іноді описується як "платіть зараз, сперечайтесь пізніше".

7. "Med-Arb". Це гібридний процес, при якому сторони спочатку передають свій спір на медіацію на підставі того, що, якщо не буде досягнуто згоди, вони направлять це питання на арбітраж. Арбітр може бути тією самою особою, яка виконувала обов'язки медіатора. Це економить витрати, оскільки арбітр вже знає факти справи. Однак існує ризик того, що під час медіації сторони передадуть арбітру конфіденційну інформацію, що стосується їх справи. [3, с. 897]

8. Виконавчий трибунал. Сторони представляють свою справу колегії, до складу якої входять вищі керівники (по одному від кожної зі сторін), які мають повноваження вирішувати питання, та незалежний голова. Потім комісія оголошує перерву, щоб обговорити врегулювання питань, причому голова, як правило, виступає посередником між вищими керівниками. За винятком випадків, коли сторони просять про це, голова не приймає обов'язкового рішення, хоча він або вона можуть погодитися надати висновок щодо суті справи та її ймовірного результату під час судового розгляду. Весь процес є приватним, конфіденційним і без упереджень.

9. Фінальна арбітражна пропозиція. Сторони подають нейтральній третій стороні пропозицію про умови, на яких вони готові врегулювати. Потім нейтральна третя сторона обирає одну із пропозицій сторін. Жодна із сторін не

повинна робити нереальну пропозицію, оскільки це може призвести до вибору пропозиції опонента.

10. Комісія з розгляду суперечок. Це, як правило, передбачає призначення ради або комісії на початку будівельного проекту. До складу ради входять, як правило, незалежний член, який призначається кожною стороною, та голова (який може бути експертом, залежно від характеру суперечки), який призначається іншими членами. Правління відвідує сайт проекту кілька разів на рік та вирішує суперечки шляхом надання тимчасового рішення, що зобов'язує. Рішення колегії можуть бути оскаржені шляхом арбітражу або судового розгляду протягом визначеного строку. Використання даного засобу може допомогти запобігти суперечкам. Цю модель часто використовуються для масштабних будівельних проектів, наприклад, для будівництва Лондонського Олімпійського стадіону. [3, с.880]

Хоча не може бути жодних гарантій того, що дані засоби будуть успішним, такі моделі досить часто використовуються у Великобританії. Досвід провідної організації альтернативного вирішення спорів у Великобританії (Центр ефективного вирішення спорів (CEDR)) полягає в тому, що понад 85% усіх засобів, що проводяться під його егідою, є успішними, тому дана практика та дані засоби можуть бути корисними і в Україні.

Список використаної літератури:

1. Alternative dispute resolution for consumers. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/alternative-dispute-resolution-for-consumers/alternative-dispute-resolution-for-consumers>
2. What is Alternative dispute resolution (ADR)? URL: <https://www.which.co.uk/consumer-rights/advice/what-is-alternative-dispute-resolution-adr-alOPI0X2lbsO>
3. Cappelletti, Mauro. May 2013. "Alternative Dispute Resolution Processes within the Framework of the World-Wide Access to Justice Movement," The Modern Law Review, vol. 56. pp. 865-915.

Островська Людмила Анатолівна

Національний університет «Одеська юридична академія»

доцент кафедри цивільного процесу, кандидат юридичних наук